

1 Minkälaisia turvaamistoimia on käytettävissä?

Slovakian oikeusjärjestys tuntee kiireellisten toimenpiteiden (*neodkladné opatrenie*) ja turvaamistoimien (*zabezpečovacie opatrenie*) käsitteet. Vastaavat säännökset sisältävät riita-asioiden siviiliprosessilain 160/2015 (*Civilný sporový poriadok*) 324 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin sekä erityisten tuomioistuimenetelyjen osalta muiden kuin riita-asioiden siviiliprosessilain 161/2015 (*Civilný mimosporový poriadok*) 360 §:ään ja sitä seuraaviin pykäliin. Turvaamistoimella tuomioistuin voi määrätä saamisoikeuden velallisen omaisuuteen, oikeuksiin tai muihin omaisuusarvoihin velkojan rahallisen saatavan takaamiseksi, jos on syytä epäillä, että täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Kiireellisen toimenpiteen tuomioistuin määrää tapauksissa, joissa osapuolten suhteita on tarpeen järjestellä välittömästi, tai jos on syytä epäillä, että täytäntöönpano estyy, ja jos aiottuun päämäärään ei päästä turvaamistoimella. Tällainen päätös voi myös toimia takeena tuomioistuimen ratkaisun tulevan täytäntöönpanon onnistumisesta.

Todisteiden turvaamisella voidaan ennen menettelyn alkua suojata (todistajalta, asiantuntijalta tai muulla tavoin) vastaanotettavat todisteet. Todisteita voidaan turvata vain hakemuksesta, ei tuomioistuimen aloitteesta. Tällöin oletetaan, että oikeus tehdä hakemus on sillä, jolla olisi oikeus panna vireille menettely, jossa todisteiden turvaamisen tuloksia voidaan käyttää.

2 Millä edellytyksillä turvaamistoimia voidaan määrätä?

2.1 Menettely

Kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen määräämiseen on toimivalta sillä piirituomioistuimella (*okresný súd*), joka on toimivaltainen tekemään ratkaisun pääasiassa.

Tuomioistuin määrää kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen hakemuksesta. Kiireellistä toimenpidettä tai turvaamistoimea varten ei kuitenkaan tarvita hakemusta menettelyssä, jonka tuomioistuin voi panna vireille ilman kannetta.

Laki ei velvoita käyttämään asianajajaa.

Toimenpiteen määräämistä tai kumoamista koskevasta hakemuksesta peritään 33 euron suuruinen lakisääteinen oikeudenkäyntimaksu.

Todisteiden turvaamisesta ei peritä maksua. Kulut todisteista, joita ei kateta ennakkomaksulla, maksaa valtio. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä asianosaisen, jonka kohdalla ehdot oikeudenkäyntimaksuista vapauttamiselle eivät täyty, suorittamaan ennakkomaksun todisteiden kuluista tämän menettämättä tällöin oikeutta niiden myöhempään korvaamiseen.

Laki ei tässääkään tapauksessa velvoita käyttämään asianajajaa.

Todisteet voidaan turvata riippumatta siitä, onko kyse riita- vai muusta asiasta.

2.2 Tärkeimmät edellytykset

Tuomioistuin voi määrätä kiireellisiä toimenpiteitä ennen menettelyn alkua, menettelyn aikana ja menettelyn jälkeen. Turvaamistoimien tapauksessa saamisoikeus määrätään antamalla turvaamistoimea koskeva määräys.

Ennen pääasian käsittelyä, sen aikana tai sen päätyttyä voidaan hakemuksesta turvata todisteita, jos on syytä epäillä, että niiden hankkiminen on myöhemmin mahdotonta tai hyvin vaikeaa. Todisteiden turvaamista koskeva toimivalta on sillä tuomioistuimella, joka olisi toimivaltainen käsittelemään asian, tai sillä tuomioistuimella, jonka toimivalta-alueella suojaamista vaativat todisteet sijaitsevat. Yleisten säännösten lisäksi riita-asioiden siviiliprosessilaki sisältää erityiset säännökset todisteiden turvaamisesta henkiseen omaisuuteen liittyvissä asioissa.

3 Turvaamistoimien tarkoitus ja luonne

3.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla turvaamistoimien kohteena?

Tuomioistuin voi kiireellisellä toimenpiteellä velvoittaa asianosaisen

- maksamaan elatusapua vaaditussa laajuudessa
- siirtämään lapsen toisen vanhemman tai tuomioistuimen nimeämän henkilön huostaan
- maksamaan ainakin osan palkasta, jos riita koskee työsuhteen jatkumista ja kantaja ei pakottavista syistä työskentele
- luovuttamaan rahasumman tai muun omaisuuserän tuomioistuimen huostaan
- olemaan käyttämättä tiettyä omaisuuttaan tai tiettyjä oikeuksiaan
- suorittamaan jotakin, pidättymään jostakin tai sietämään jotakin
- pysymään tilapäisesti poissa talosta tai asunnosta, jossa asuu läheinen tai asianosaisen huollettavana tai kasvatettavana oleva henkilö, johon kohdistuvasta väkivallasta asianosaista on perustellusti epäilty
- pidättymään toiminnasta, joka loukkaa tai uhkaa loukata oikeutta henkiseen omaisuuteen.

3.2 Mikä on näiden toimien vaikutus?

Kiireellisten toimenpiteiden tyypit esitetään esimerkinomaisesti. Tuomioistuin voi määrätä myös sisällöltään muunlaisia kiireellisiä toimenpiteitä.

Jos kiireellisellä toimenpiteellä tai turvaamistoimella kielletään käyttämästä omaisuutta tai oikeuksia, kyseessä on omaisuuden tai oikeuksien hukkaamiskielto – jos esimerkiksi epäillään, että vastaaja saattaa siirtää omaisuutta tai oikeuksia toiselle henkilölle, tuhota tai tarvella omaisuutta tms.

Tuomioistuin voi tehdä päätöksen kiireellisestä toimenpiteestä tai turvaamistoimesta myös kuulematta asianosaisia. Periaate asianomaisten kuulematta jättämisestä ennen päätöksen tekemistä liittyy siihen, että kuuleminen saattaa vaarantaa kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen tarkoituksen, samoin kuin siihen, ettei tuomioistuin tällaisissa oikeustoimissa periaatteessa ota vastaan todisteita. Tuomioistuin voi kuitenkin määrätä asianomaiset kuultaviksi, jolloin sen on noudatettava kaikkia sääntöjä todisteiden vastaanottamisesta tuomioistuimenmenettelyssä. Jos kyse on pelkästään asiakirjatodisteista, tuomioistuin ei ota niitä vastaan julkisessa suullisessa käsittelyssä vaan tekee tarvittavat päätelmät ilman asianosaisten läsnäoloa.

Kiireellinen toimenpide on täytäntöönpanokelpoinen, kun se annetaan tiedoksi, ellei erikseen säädetä toisin.

3.3 Mikä on turvaamistoimien voimassaoloaika?

Kiireellinen toimenpide tai turvaamistoimi lakkaa olemasta voimassa

- kun ajanjakso, joksi se on määrätty, päättyy

b) jos tapauksissa, joissa se on määrätty pääasian käsittelyn alkamisen jälkeen, tuomioistuin tai tapauksesta riippuen muutoksenhakutuomioistuin hylkää kanteen tai päättää menettelyn

c) jos tuomioistuin asettaa päätöksessään määräajan pääasiakanteelle eikä kannetta panna vireille tässä määräajassa

d) jos tuomioistuin hyväksyy pääasiakanteen

e) jos täytäntöönpanon tila ei enää edellytä kiireellistä toimenpidettä tai turvaamistoimea.

4 Voiko turvaamistointa koskevaan päätökseen hakea muutosta?

Kiireellistä toimenpidettä tai turvaamistoimea koskevaan määräykseen voi hakea muutosta. Muutoksenhaun käsittelee toimivaltainen valitustuomioistuin eli se tuomioistuin, joka ratkaisee asian toisena oikeusasteena kiireellisen toimenpiteen tai turvaamistoimen määränneen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jälkeen.

Valitus on jätettävä 15 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta sille tuomioistuimelle, jonka päätöstä se koskee. Muutoksenhauulla ei ole lykkävää vaikutusta.

Päivitetty viimeksi: 22/04/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan täällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.